

BARENTS LIIKETOIMINTA-ALUEENA

Kuva: Jyri Keronen

Johdanto

Barents liiketoiminta-alueena –selvitys on osa Pohjois-Karjalan maakuntaliiton rahoittamaa ”B2B – BUSINESS TO BARENTS – Pohjois-Karjalan osaamisen markkinointi Barentsin alueelle” -hanketta (Alueelliset innovaatiota ja kokeilut AIKO –rahoitus). Hankkeen hallinnoijana oli Pohjois-Karjalan Kauppakamari ja se toteutettiin ajalla 04/2018 – 04/2019. Selvityksessä esitellään lyhyesti Barentsiin kuuluvat alueet Ruotsista, Norjasta, Venäjältä ja Suomesta ja niiden merkittävimmät toimialat, hyödyllisimmät Barentsin alueen linkit sekä kuvataan lyhyesti ne Pohjois-Karjalan maakunnan liiketoiminta-alat, joilla on suurin vientipotentiaali Barentsin alueelle. -Joensuussa, huhtikuu 2019

SISÄLLYSLUETTELO

1	BARENTSIN ALUE	4
1.1	Ruotsi	5
1.1.1	Västerbottenin maakunta	5
1.1.2	Norrbotenin maakunta	6
1.2	Norja.....	6
1.2.1	Nordlandin lääni	7
1.2.2	Tromsøen lääni.....	7
1.2.3	Finnmarkin lääni	8
1.3	Venäjä	9
1.3.1	Murmanskin alue.....	10
1.3.2	Karjalan tasavalta	11
1.3.3	Arkhangelin alue.....	12
1.3.4	Nenetsian piirikunta	13
1.3.5	Komin tasavalta	13
1.4	Suomi	14
1.4.1	Lapin maakunta	14
1.4.2	Pohjois-Pohjanmaan maakunta	15
1.4.3	Kainuun maakunta	15
1.4.4	Pohjois-Karjalan maakunta	16
2	BARENTSIN ALUEEN SELVITYKSET.....	17
2.1	Hyödylliset linkit	18
2.2	Barents- yhteistyö (lähde: Kainuun liitto)	25
2.2.1	Pohjois-Karjalan edustajat Barentsin työryhmissä 2019–2020	26

3	POHJOIS-KARJALAN VIENTIVETURIT BARENTSIN ALUEELLE	28
3.1	Metsäbiotalous.....	28
3.2	Teknologiäteollisuus.....	29
3.3	Kivenjalostus ja kaivannaistoiminta	29
3.4	Matkailu.....	29
3.5	Ruoka.....	30
4	YHTEENVETO	31

1 BARENTSIN ALUE

Barentsin alueeseen kuuluvat Suomen, Ruotsin, Norjan ja Luoteis-Venäjän pohjoiset alueet (kuva 1). Barentsin alue käsittää maa-alueet Barentsinmeren ympärillä ja pohjoiskalotissa. Nimi otettiin käyttöön poliittisista syistä kansainvälisen yhteistyön vakiinnuttamiseksi Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen. Alue ulottuu lännestä Norjan Nordlandista itään Novaja Zemljaan ja Uralvuoristoon ja etelään Pohjanlahteen sekä suuriin järviin Laatokkaan ja Äänisjärven. Alueella asuu kuusi miljoonaa ihmistä levittäytyneenä 1,75 miljoonan km²:n alueelle. Väestöstä kolme neljäsosaa asuu Venäjällä, ja saman verran pinta-alasta on Venäjällä.

Barentsin alueen tärkein yhteistyöelin on maiden hallitusten välinen Barentsin euroarktinen neuvosto (Barents Euroarctic Council, BEAC). Pohjois-Karjala hyväksyttiin Barentsin alueneuvoston (Barents Regional Council, BRC) jäseneksi marraskuussa 2016.

Kuva 1: Barentsin alue (alkuperäinen kuva Lapin yliopisto, Arktinen keskus, muok. B2B-hanke)

1.1 Ruotsi

Pohjois-Ruotsista Barentsin alueeseen kuuluvat Västerbottenin ja Norbottenin maakunnat.

1.1.1 Västerbottenin maakunta

Västerbottenin maakunta (suomeksi Länsipohja) vastaa pinta-alaltaan yhteensä Pohjois-Karjalan, Kainuun ja Pohjois-Savon maakuntia (54 665 km²), mutta alueella on puolet vähemmän asukkaita, 268 000 (2017). Maakunnan suurin kaupunki on Umeå, suomeksi Uumaja (85 000 asukasta, 2016). Umeåssa on kansainvälinen lentoasema. Maakunnan tärkeimmät alat ovat metsä- ja puuteollisuus, kaivos- ja metallurgia sekä sähköntuotanto. Myös palveluala ja ICT kasvavat nopeasti. Västerbottenin työllisyysaste on korkea, 70 % ja tulevaisuuden investointien myötä se nousee edelleen. Esimerkiksi akkuvalmistaja Northvolt rakentaa jättimäisen akkutehtaan Skellefteån ja tuotanto uudella tehtaalla on tavoitteena aloittaa vuonna 2020.

Alueella toimiva kauppakamari sekä alueen kehittämis- ja innovaatioyhteisöt:

- Västerbotten Chamber of Commerce <https://www.handelskammaren.ac/>
- Business Sweden Västerbotten: <https://www.business-sweden.se/en/Trade/>
- ALMI Nord <https://www.almi.se/vasterbotten/> (Almi Företagspartner AB:n omistaa Ruotsin valtio. 16 alueellista tytäryhtiötä tarjoavat lainoja ja liiketoiminnan kehitystä. Almi Invest on kokonaan emoyhtiön omistuksessa ja harjoittaa pääomasijoitustoimintaa.)
- Region Västerbotten (liiketoiminnan kehittämisen taloudellinen tuki) <https://regionvasterbotten.se/finansiering/regionala-foretagsstod>
- Arctic Business Incubator <https://www.abi.se/>
- Coompanion <https://coompanion.se/english>
- Uminova <https://www.uminovainnovation.se/>
- Connect <https://connectsverige.se/norr/>

Suurimmat messut:

- Euro Mine Expo Skellefteå <https://www.euromineexpo.com/>
- Stora Nolia <https://www.storanolia.se/english/>
- Umeå Business Arena <http://www.businessarena.nu/summary-in-english/>

1.1.2 Norrbottenin maakunta

Norrbotten on Ruotsin suurin ja samalla pohjoisin maakunta ja vastaa pinta-alaltaan Lapin maakuntaa (97 000 m²). Norrbottenin läänin alueella on 251 000 asukasta (2017) eli Pohjois-Savon verran. Maakunnan suurin kaupunki on Luleå, suomeksi Luulaja (väkiluku 76 088, 2015). Luleåssa on kansainvälinen lentoasema. Maakunnassa on vahva kaivos-, metsä- ja jalostusteollisuus, suuri julkinen sektori, kasvava yksityispalveluala (mm. ajoneuvojen testauskeskukset) ja matkailuala. Isot kaivostoimijat LKAB ja Boliden Mineral AB ovat merkittäviä työnantajia.

Alueella toimiva kauppakamari, sekä alueen kehittämis- ja innovaatioyhteisöt:

- Norrbotten Chamber of Commerce <http://www.norrbottenshandelskammare.se/>
- Arctic Business Incubator <https://www.abi.se/>
- Go business <https://www.gobusiness.nu/>
- ALMI Nord <https://www.almi.se/vasterbotten/> (Almi Företagspartner AB:n omistaa Ruotsin valtio. 16 alueellista tytäryhtiötä tarjoavat lainoja ja liiketoiminnan kehitystä. Almi Invest on kokonaan emoyhtiön omistuksessa ja harjoittaa pääomasijoitustoimintaa.)
- Coompanion Nord <https://nord.coompanion.se/>
- LTU business (Luleå University of Technology) <https://www.ltu.se/org/LTU-Holding/LTU-Business>
- Tiedepuistot:
  - <https://www.piteasciencepark.se/>
  - <https://bodenbusinesspark.com/sv/om>
  - <http://www.strukturum.se/>
  - <http://luleasciencepark.se/>

1.2 Norja

Pohjois-Norjasta Barentsin alueeseen kuuluvat Nordlandin, Tromsøn ja Finnmarkin läänit.

1.2.1 Nordlandin lääni

Pitkä ja kapea Nordlandin lääni vastaa pinta-alaltaan Pohjois-Pohjanmaan maakuntaa (38 481 km²) ja siellä on asukkaita Pohjois-Savon verran (242 000, 2016). Läänin hallinnollinen keskus on Bodø (49700 asukasta, 2014). Bodøssa on kansainvälinen lentoasema. Norjan maakunnista Nordland on yksi suurimmista raaka-aineiden, teollisuustuotteiden, energian ja kalatuotteiden viejistä. Bodø on yksi Pohjois-Norjan eniten kasvavista kaupungeista mm. matkailussa. Lisäksi siellä on Norjan ilmavoimien keskus.

- 65 % kaikesta Pohjois-Norjan viennistä tulee Nordlandista
- Maailman viljellyistä lohista joka kymmenes on peräisin Nordlandista (70 % Norjan kokonaissaaliista)
- Norjan toiseksi suurin teollisuusklusteri sijaitsee Helgelandin alueella (Oil and Gas Cluster)
- Norjan korkeimpia vesivoima-alueita

1.2.2 Tromsøen lääni

Tromsøen lääni (Tromssa) on kauttaaltaan suhteellisen vuoristoista aluetta. Läänin pinta-ala on hieman isompi kuin Kainuun maakunta (25 863 km²) ja siellä on asukkaita Pohjois-Karjalan verran (164 300, 2016). Läänin hallinnollinen keskus on Tromsø, suomeksi Tromssa (73 037, 2015). Läänin työllisyysprosentti on 76 %. Finnmarkin ja Tromssan läänit ovat yhdistymässä 2020 ja Tromssasta tulee uuden läänin pääpaikka. Tromsøssa on kansainvälinen lentoasema. Kaupungissa asuu yli 120 eri kansallisuutta.

Tromssan elinkeinoelämä on monimuotoista. Öljy- ja kaasuteollisuuden lisäksi painopistettä on siirretty muille aloille ja esimerkiksi matkailu, elintarvikeala, kala- ja äyriäisjalostus ja teknologiateollisuus ovat vahvistuneet. Tromssassa on elintarviketutkimuslaitos Nofiman kala- ja äyriäisviljelyn tutkimusyksikkö sekä laivayhtiö Hurtigrutenin päätoimisto. Norwegian Fishermen's Sales Organisation on yksi suurimmista yrityksistä.

Alueella toimiva kauppakamari sekä kehittämis- tai innovaatioyhtiöt ja tiedepuistot:

- Troms Chamber of Commerce <https://www.nftr.no/>
- Innovation Norway <https://www.innovasjon Norge.no/en/start-page>

- Norce <https://www.norceresearch.no/en/about-us> (1.4.2019 Norut ja Norce yhdistyvät)
- Norut: <https://norut.no/en>
- Norinnova: <http://www.norinnova.no/home/>
- Fram Centre - High North Research Centre for Climate and the Environment (The Fram Centre) <https://www.framcentre.com/> 21 organisaatiosta koostuva tutkimuskeskus (luonnontieteet, teknologia ja yhteiskuntatiede)

Tärkeimmät messut alueella:

- Tromsø industrimesse http://www.tormatic.no/files/Tromso_2018_red.pdf
- EuroExpo <https://www.euroexpo.no/>

1.2.3 Finnmarkin lääni

Finnmarkin lääni on Norjan lääneistä pohjoisin, pinta-alaltaan suurin ja väkiluvultaan pienin. Läänin pinta-ala on kaksi kertaa Kainuun maakunnan koko (48 631km²), mutta siellä on asukkaita vain yhden Kainuun maakunnan verran (75 200, 2016). Läänin hallinnollinen keskus on Vesisaari (6 300 asukasta, 2014). Vesisaarissa on kansainvälinen lentoasema. Finnmarkin ja Tromssan läänit ovat yhdistymässä 2020, ja Tromssasta tulee uuden läänin pääpaikka.

Finnmarkin alueen merkittävimmät toimialat ovat kalastus ja vesiviljely, kaivosteollisuus sekä matkailu. Kirkkoniemessä on suuria laivojen huolto- ja telakkayrityksiä, ja kaupunki pyrkii kehittämään korkean tason matkailupalveluita mm. jättirapujen sekä jään ja revontulien ympärille. Hurtigruten (suom. nopea reitti) on Norjan rannikkopaikkakuntia yhdistävä säännöllinen lauttareitti, mikä tuo päätesatama Kirkkoniemeen paljon matkailijoita. Jäävapailta satamilla ja ympärivuotisella pääsyllä Barentsinmerelle Kirkkoniemi haluaa profiloitua myös Kiinaan suuntautuvan pohjoisen meriliikenteen lähtöpaikaksi. Yksi Kirkkoniemen alueen erikoisuus on 30 km viisumivapaa alue Venäjän kanssa (Murmanskin alue), millä on haluttu helpottaa asukkaiden liikkumista raja-alueella. Yli kolme vuotta asuneet kansalaiset voivat ostaa 20 eurolla kulkuluvan ilman viisumia. Kansainvälisen Barentsin-sihteeristön pääpaikka on Kirkkoniemessä. Kirkkoniemestä suunnitellaan myös Arktisen jääradan päätepistettä (Rovaniemi toinen pääte piste).

Kuva 2. Suomen liikenneministeriön tilaaman selvityksen mukaan Jäämerelle yltävä rata olisi paras linjata Rovaniemeltä Kirkkoniemeen menevälle reitille. Kuva: Yle Uutisgrafiikka.

Finnmarkissa aiemmin toiminut kauppakamari on sulautettu osaksi Kirkenes Næringshage:a (Kirkenes Business Cluster/Park) ja kauppakamarin lailliset tehtävät, kuten alkuperätodistukset, ovat osana sen toimintaa. Kirkenes Næringshage on vuonna 2000 perustettu yksityinen toimija, mihin kuuluu noin 80 yritystä ja organisaatiota.

- Kirkenes Næringshage <http://www.knh.no/>

Barents Spektakel on suuri vuosittainen festivaali Kirkkoniemessä, eri vuosina eri teemoilla: <http://www.barentsspektakel.no/home/>

Finnmark toimii Barentsin alueneuvoston ja aluekomitean [puheenjohtajana](#) vuosina 2017-2019.

1.3 Venäjä

Kolmasosa Barentsin alueesta sijaitsee maantieteellisesti Venäjällä. Luoteis-Venäjän pohjoisosasta Barentsin alueeseen kuuluvat Murmanskin alue, Karjalan tasavalta, Arkangelin alue, Nenetsin piirikunta ja Komin tasavalta.

1.3.1 Murmanskin alue

Murmanskin alue on pinta-alaltaan 1,5 kertaa Lapin maakunnan kokoinen, 144 900 km². Alueella on asukkaita 748 000 henkilöä (2019). Alueen hallinnollinen keskus on Murmansk (303 000, 2012). Vakituisten asukkaiden lisäksi alueelle on sijoitettu runsaasti sotilaita. Venäjän Pohjoisen laivaston päätukikohta on Murmanskissa, alueella on 22 sotilastukikenttää ja Venäjä on sijoittanut Murmanskin alueelle Barentsin meren merialue mukaan lukien yli 400 ydinasetta. Luonnonrikkauksiltaan Murmanskin alue on Venäjän kahdenkymmenen rikkaimman alueen joukossa. Alueen merkittävimmät toimialat ovat kaivostoiminta, kalastus, merikuljetukset ja liikenne. Murmanskissa on kansainvälinen lentoasema.

Murmanskin merkittävimmät lähiaikojen investoinnit ovat

- NOVATEK, suurten offshore-laivojen telakka (Belokamenka)
- ROSNEFT, suurten offshore-laivojen kunnossapitoon rakennettava alue (Rosslyakovo)
- Murmanskin liikennekeskus

Alueella toimiva kauppakamari sekä kehittämis- tai investointiyhtiöt:

- Murmanskin kauppa- ja teollisuuskamari (The North Chamber of Commerce and Industry, Murmansk) <http://www.ncci.ru/>
- <https://invest-murman.ru/en/> Murmansk Region Development Corporation
- <http://invest.welcomekirovsk.ru/en/> KIROVSK TERRITORY OF ADVANCED SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT
- <http://formap.ru/> Non-Commercial Microcredit Organization "Small and Medium size Business Development fund of the Murmansk Region
- <http://mribi.ru/> Innovation Business Incubator of the Murmansk Region

Suurimmat messut:

- Murmansk International Business Week (MIBW) järjestetään vuosittain (marraskuu), tapahtuma kerää 3 000-4 000 kävijää pääosin Barentsin alueelta, myös esim. Koreasta tai Kanadasta. Useita sivutapahtumia, kuten SEVTECH (öjy- ja kaasuteollisuus) sekä Mining Conference (kaivosteollisuus, Kirovsk). MIBW-tapahtuman pääjärjestelyistä vastaavat

Murmanskin alueen talousministeriö (Minister of economic development of the Murmansk region) sekä Murmanskin kauppa- ja teollisuuskamari. Tapahtuman nettisivut aukeavat yleensä aika myöhään, suositellaan ottamaan yhteyttä alueen kauppakamariin.

Kuva 3. MIBW:n yhteydessä järjestetään kansainvälinen seminaari Arktisen alueen yhteistyöstä. Puhumassa konsuli Sari Kantola, Suomen Pietarin-pääkonsulaatin Murmanskin toimipiste. Oikeassa kuvassa Finnish-Russian networking tilaisuus Murmanskissa. Kuvat: Janita Ylitalo.

1.3.2 Karjalan tasavalta

Karjalan tasavalta vastaa pinta-alaltaan kahta Lapin maakuntaa (172 400 km²). Karjalan tasavallan väkiluku on 627 083 (2017) asukasta, eli yli neljä kertaa enemmän kuin Pohjois-Karjalassa. Tasavallan pääkaupunki on Petroskoi, missä asuu 279 190 (2018) asukasta eli Keski-Suomen asukasmäärän verran. Tasavallan alueella on runsaasti metsävaroja ja maaperästä on löydetty monia mineraali- ja malmiesiintymiä. Karjalan tasavallan talous perustuu paikallisten raaka-aineiden kuten metsien ja kaivannaisten jalostamiseen, seudun matkailupotentiaaliin ja maantieteellisen sijainnin hyödyntämiseen Venäjän federaation ja EU:n rajalla. Petroskoissa on kansainvälinen lentoasema.

Alueella toimiva kauppakamari sekä kehitysyhtiöt:

- Republic of Karelia Chamber of Commerce and Industry <http://chamber.karelia.ru/> (vain venäjän kieli)
- Karjalan kehitysyhtiö, <http://kr-rk.ru/>
- Investment portal of the Republic of Karelia, <http://kareliainvest.ru/en/>
- Karjalan tasavallan viralliset nettisivut, <http://gov.karelia.ru/>

Kuva 4. Karjalan tasavallassa rakennetaan Värtsilään verotus- ja tullausetuja tarjoava erikoistalousalue tuotannollisille yrityksille.

Suurimmat messut:

- Karjalan tasavallan business-viikko <https://www.businessweek-rk.ru/index.html>

1.3.3 Arkhangelin alue

Arkangelin alue pinta-alaltaan 587 000 km² (mukaan lukien Nenetsin alue) eli se vastaa kooltaan yli kuutta Lapin maakuntaa. Alueen asukasluku on 1 144 100 ihmistä (2019). Alueen hallinnollinen keskus ja pääkaupunki on Arkangel (356 867 asukasta, 2018). Manneralueen lisäksi Arkangelin alueeseen kuuluvat Novaja Zemljan saaret ja Frans Joosefin maa Jäämereltä.

Arkangelin alueen (ilman Nenetsiaa) tärkeimmät teollisuudenalat ovat metsä-, puunjalostus-, paperi-, sellu-, koneenrakennus- ja elintarviketeollisuus. Maatalous on keskittynyt karjan- ja poronhoitoon. Lisäksi harjoitetaan turkiseläinten tarhausta ja metsästystä sekä hylkeenpyyntiä. Arkangelissa on kansainvälinen lentoasema. Arkangel toimii pohjoisen merialueen tärkeänä logistiikkakeskuksena. Arkangelissa on suuria laivan- ja sukellusveneen rakentamiseen erikoistuneita telakoita sekä öljy- ja kaasuporalauttoihin erikoistunutta konerakentamista. Sillillä, turskaa, kampelaa ja lohta kalastetaan vuosittain yli 153 tuhatta tonnia (2014).

Alueella toimiva kauppakamari ja kehittämissyhtiöt:

- Arkhangelsk Chamber of Commerce and Industry <https://www.chamber-commerce.net/dir/3541/Arkhangelsk-Region-Chamber-of-Commerce-and-Industry-in-Arkhangelsk> > varsinainen kotisivu on www.arhtpp.ru/ , mutta se toimii heikosti

**INVESTMENT PORTAL
OF THE ARKHANGELSK REGION**

- <https://www.dvinainvest.ru/en/>

1.3.4 Nenetsian piirikunta

Nenetsian hallintokeskus on pieni Narjan-Mar (24 775 asukasta, 2018). Nenetsian pinta-alan on 176 700 km² eli alueeltaan se vastaa kahta Lapin maakuntaa. Ankan ja arktisen ilmaston piirikunnassa asuu yhteensä vain reilut 43 800 asukasta (2019). 90 % piirikunnan tuloista koostuvat öljyn- ja maakaasun tuotannosta. Piirikunnasta ja sen edustan merialueilta tunnetaan yli 80 öljy- tai kaasukenttää. Erityisen merkittävää on öljyntalous; kaasuntuotanto on vähäistä. Narjan-Marissa on kaupallinen lentoasema.

1.3.5 Komin tasavalta

Laaja Komin tasavalta on pinta-alaltaan Suomea suurempi (416 800 km²) ja se muodostaa 2,8 % koko Venäjän pinta-alasta. Alueella asuu 840 000 asukasta (2018). Komin tasavallan hallinnollinen keskus on Syktyvkar (245 083 asukasta, 2018). Komilla on rikkaat luonnonvarat. Kaivannaiset ja kaivostoiminta ovat tasavallan tärkein toimiala. Komin talouden merkittävin kaivannainen on maaöljy, mihin liittyy myös paikallista öljynjalostusta. Merkittävä osa tuotannosta saadaan Timan-Petšoran alueelta. Venäjän toiseksi suurimmalle öljy-yhtiölle Lukoilille Timan-Petšora on yhtiön 2. suurin tuotantoalue Venäjällä. Öljyä on löydetty Komissa yli 130 eri kentältä. Toinen taloudellisesti keskeinen raaka-aine on kivihiili. Myös puun korjaus ja -käsittely, sellu, paperi ja kartonki sekä koneiden ja laitteiden valmistus ovat merkittäviä Komin tasavallan toimialoja. 50 % Pohjois-Euroopan Venäjän metsistä on Komin tasavallan alueella. Merkittävimpiä investointeja alueelle tekevät LukOil Komi, Mondi Syktyvkar Pulp and Paper sekä Luzales LLC (puutavara). Syktyvkarissa on kansainvälinen lentoasema.

Alueella toimiva kauppakamari, elinkeino-yhtiöt tai investointiorganisaatiot:

- Komi Republic Chamber of Commerce and Industry, <http://www.tppkomi.ru/> sivusto toimii heikosti
- <http://invest.rkomi.ru/invest> Investment portal

Komin tasavallan suurin messutapahtuma on Komiexpo, joka pidetään tasavallan päivänä noin 18-20 elokuuta.

Kuva 5. Metsä- ja puunjalostusteollisuus on erittäin merkittävä ala Komin tasavallassa. Kuva: The Republic of Komi, Economic Potential, 2018.

1.4 Suomi

1.4.1 Lapin maakunta

Lapin maakunta on Suomen pohjoisin, laajin ja harvaan asutuin maakunta, jonka pinta-ala on 92 674 km². Se rajoittuu pohjoisessa Norjan Tromssan ja Finnmarkin lääneihin, idässä Venäjän Murmanskin alueeseen ja Karjalan tasavaltaan, etelässä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan ja

lännessä Ruotsin Norrbottenin lääniin. Lapin maakunnassa on asukkaita 178 530 (2018) ja maakuntakeskuksena toimii Rovaniemen kaupunki, missä on 52 700 asukasta (2017).

Lapin kauppakamari <http://www.lapland.chamber.fi/> on erittäin aktiivinen toimija Barentsin alueella etenkin Murmanskin ja Finnmarkin alueiden kanssa. Alueilla on paljon yhteistyöprojekteja ja hankkeita liittyen ruokaan, matkailuun, kaivannaisteollisuuteen, koulutukseen ja tutkimukseen. Lapin kauppakamari on yksi vuosittaisen Arctic Business Forum –tapahtuman pääjärjestäjistä (<http://arcticbusinessforum.com/>).

[Lapin liitto](#) osallistuu Barentsin alueen multilateraaliseen yhteistyöhön Barentsin alueneuvoston ja -komitean jäsenenä. Lappi on vetovastuussa matkailun sektoriohjelmasta. Käytännön toimenpiteitä toteutetaan hankkeiden avulla.

1.4.2 Pohjois-Pohjanmaan maakunta

Pohjois-Pohjanmaa sijaitsee Perämeren rannikolla. Alueen väkiluku on 412 197 (2018) ja pinta-ala 36 815 km². Pohjois-Pohjanmaan hallinnollinen keskus on Oulu (202 000 asukasta, 2017). Oulu on alueen merkittävin teknologia-, koulutus-, ja kulttuurikeskus sekä maailman paras talvipyöräilykaupunki. Pohjois-Pohjanmaan erityisalueita ovat langaton tekniikka, korkeakoulujen tutkimustoiminta sekä siemenperunatuotanto. 3 miljardia ihmistä käyttää päivittäin Oulussa kehitettyä langatonta teknologiaa. Oulussa ja Kuusamossa sijaitsee kansainväliset lentokentät ja Oulusta on suorat lentoyhteydet Helsinkiin, Luulajaan ja Tromssaan.

- Lisätietoja: [Invest in Oulu – Guide for investors](#)

Business Oulu on aktiivinen toimija Barentsin alueella, etenkin yhteistyössä Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan kanssa. Suomi-Talo palvelee yritysten yhteyksien rakentajana näillä alueilla. [Tästä linkistä](#) voit tutustua Business Oulun vientiverkostoihin, materiaaleihin sekä tilata heidän kuukausikirjeen rakennushankkeista. Pohjois-Pohjanmaan liiton Barents-yhteistyöstä voi lukea lisää [täältä](#).

1.4.3 Kainuun maakunta

Kainuun maakunta on lähes Belgian kokoinen alue, jossa asuu noin 74 000 asukasta (2017). Kainuu sijaitsee keskellä Manner-Suomea Oulujärven ympärillä valtateiden 5 ja 22 varrella. Maakuntakeskus Kajaanissa on sekä lentoasema että rautatieasema. Kuhmossa sijaitsee

Vartiuksen kansainvälinen maantien ja rautatien rajanylityspaikka. Kainuusta on hyvät rautatie- ja valtatieyhteydet myös Pohjois-Karjalassa sijaitsevalle Niiralan rajanylityspaikalle.

Maakunnan runsaat luonnonvarat ja puhdas luonto luovat erinomaiset puitteet alueen yritysten kasvulle. Kainuussa on korkeaa ICT-alan, metalliteollisuuden, biotalouden, matkailun sekä hyvinvoinnin, liikunnan ja huippu-urheilun osaamista. Kainuussa on vahvaa pelialan, eSport- ja datakeskusosaamista sekä koulutusta, jossa kehitetään muun muassa virtuaalisen ja lisätyn todellisuuden (VR ja AR) sovelluksia.

Ainutlaatuinen matkailun, liikunnan ja urheilun yhdistelmä houkuttelee matkailijoita, kuntoilijoita ja huippu-urheilijoita harjoittelemaan, lomailemaan sekä asumaan ja opiskelemaan Kainuuseen. Matkailijoita käy Kainuussa vuosittain noin 12 kertaa pysyvien asukkaiden määrän verran.

[Kainuun liitto](#) toimi Barentsin alueneuvoston ja aluekomitean puheenjohtajana vuosina 2015-2017.

1.4.4 Pohjois-Karjalan maakunta

Pohjois-Karjala on Euroopan unionin itäisin manneralue, jossa asuu noin 162 240 asukasta (2018). Alueen kokonaispinta-ala on 21 584 km². Maakunnan keskuksessa Joensuussa asuu 76 500 ihmistä (2018). Pohjois-Karjalan elinkeinoelämän vientitoiminnan veturi on teknologiateollisuus, jossa on mm. vahvoja metalli-, kone- ja laiterakennuksen yrityksiä. Metsäbiotalouteen on kehittynyt kansainvälisesti vahva osaamiskeskittymä ja maakunnassa on vireillä useita alueellisesti merkittäviä biotalousinvestointeja. Pohjois-Karjalassa on myös vahvasti kasvava ICT-sektori sekä elintarvikealan tuotannollista toimintaa.

Pohjois-Karjalassa on asetettu tavoitteeksi olla uusiutuvan energian tuotannon osalta yliomavarainen maakunta ja luopua fossiilisen öljyn käytöstä sekä energian tuotannossa, että liikenteessä. Pohjois-Karjala on sitoutunut tavoittelemaan alueellaan 80 % kasvihuonekaasupäästövähennystä vuoden 2007 tasosta 2030 mennessä osana Kohti hiilineutraalia kuntaa HINKU-verkoston. Pohjois-Karjala on edelläkävijä sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisessa, ikäosaaminen on nähty aluekehityksen voimavarana ja kansainvälistä lääketeollisuutta ja terveysalaa palveleva terveysteknologia on vahvistuva teollisuuden ala.

Pohjois-Karjala on myös tunnettu koulutusmaakunta. Itä-Suomen yliopiston Joensuun kampus on mm. Suomen suurin ja monipuolisin opettajankouluttajayksikkö, jossa avautuu erinomaiset mahdollisuudet oppimisympäristöjen ja opetusteknologian kehittämiseen ja tutkimukseen. Alueen väestöstä 15 prosenttia on tutkintoa suorittavia opiskelijoita.

Kuva 6. Joensuuhun kokoontui 14.-15.2.2019 Barentin alueen toimijoita. Northern Potential in the Barents Region -tapahtuman pääpuhujana oli East Officen hallituksen puheenjohtaja ja entinen pääministeri Esko Aho.

2 BARENTSIN ALUEEN SELVITYKSET

2.1 Hyödylliset linkit

Osoite	Kuvaus	Sivuston uutuusarvo ja hyöty
<p> http://www.barentsinfo.org/</p>	<p>Yleistä tietoa Barentsin alueesta, artikkeleita ja linkkejä. Ylläpitäjä Lapin yliopisto, Arktinen keskus. Aihealueet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartat ja taulukot • Tiedotusvälineet ja uutiset • Valokuvia • Alkuperäiskansat • Talous ja kauppa • Ympäristö ja luonto • Kulttuuri • Matkailu • Rahoituskanavat 	<p>Hyvä</p>

 <p>https://www.barentscooperation.org/en</p> <p>https://www.barentscooperation.org/en/Working-Groups/Project-Funding/Ongoing-projects</p> <p>https://www.barentscooperation.org/en/Barents-Regional-Council/Barents-Success-Stories</p> <p>https://www.barentscooperation.org/en/Working-Groups/Project-Funding</p> <p>https://www.barentscooperation.org/en/Barents-Regional-Council/Regional-Committee</p>	<p>Barentsin euroarktinen neuvosto (Barents Euroarctic Council, BEAC) on Norjan, Ruotsin, Suomen ja Venäjän hallitusten välinen yhteistyöelin. Sen alla toimii Barentsin alueneuvosto (Barents Regional Council). Pohjois-Karjala sai virallisen jäsenyyden BRC:hen vuonna 2016.</p> <p>BEAC:n käynnissä olevat projektit</p> <p>Barents Success Stories – menestystarinoita alueelta</p> <p>Barentsin alueen rahoituskanavia</p> <p>Barentsin alueellisen komitean yhteyshenkilöt (jäsenmaiden virkamiesten ja alkuperäiskansojen edustajat, vastaa alueneuvoston kokousten valmistelusta)</p>	<p>Hyvä</p> <p>Hyvä</p> <p>Hyvä</p> <p>Hyvä</p> <p>Hyvä</p>
	<p>Perustettu 2004, päätavoitteena edistää nuorten mahdollisuuksia</p>	<p>Hyvä</p>

<p>Barents Regional Youth Council (BRYC)</p> <p>http://www.barentsyouth.org/</p>	<p>asua Barentsin alueella sekä vaikuttaa asioihin. Neuvosto koostuu yhdestä 18-30 vuotiaasta edustajasta per alue sekä yksi alkuperäkansan edustaja. BRYC:n hallituksen vuosikokous 2019 pidettiin Joensuussa.</p>	
---	---	--

Kuva 7. Barentin alueen nuorisoneuvoston (BRYC) projektien pääpaino on teknologian hyödyntämisessä tulevaisuudessa, mm. pelillistämisen kautta. Kuva: BRYC, Tim Andersson. Oikea kuva: Tim Andersson puhujana Northern Potential in the Barents Region –tapahtumassa Joensuussa 14.2.2019.

<p> ARKTINEN KESKUS Lapin yliopisto</p> <p>https://www.arcticcentre.org/EN</p>	<p>Lapin yliopisto, Arktinen keskus</p>	<p>Hyvä</p>
---	---	-------------

<p>https://www.arcticcentre.org/FI/tieto/a/ajankohtaista/ArcticCafe</p>	<p>Arktisen keskuksen järjestää Arctic Café -keskustelutilaisuuksia pohjoisuutta eri näkökulmista käsittelevistä aiheista. Tallenteita, tietoa tulevista tapahtumista.</p>	<p>Hyvä</p>
 <p>http://www.eacc.fi/member_chambers.html</p>	<p>Euroarktinen kauppakamari (EACC) perustettiin maaliskuussa 1996 Venäjän federaatioissa Murmanskin alueella. Lapin kauppakamarin toimitusjohtaja Timo Rautajoki on ollut keskeinen toimija verkoston rakentamisessa ja toimintojen suunnittelussa sekä toteutuksessa. EACC:n toimintaan haetaan uusia toimintamalleja, että kontakteja saataisiin hyödynnettyä vielä aktiivisemmin.</p>	<p>Keskin kertain en</p>
 <p>http://dnhf.no/chambers-of-commerce/</p>	<p>Norjan kauppakamarit.</p>	<p>Hyvä</p>
<p>https://www.swedishchambers.se/</p>	<p>Ruotsin kauppakamarit</p>	<p>Hyvä</p>
<p>https://tpprf.ru/en/</p>	<p>Venäjän kauppateollisuuskauppakamarit ja</p>	<p>Hyvä</p>

 https://finsve.com/	Suomalais-ruotsalainen kauppakamari	Hyvä
 https://www.svkk.fi/	Suomalais-venäläinen kauppakamari	Erinomainen
https://issuu.com/oulunkauppakamari/docs/suuntananorja-opas?e=25679790/38789951	Suuntana Norja. Tietopaketti liiketoiminnan aloittamiseen. Oulun kauppakamari (2013)	Kohtalainen
https://issuu.com/oulunkauppakamari/docs/suuntana ruotsi - hein kuu 2015?e=25679790/38789743	Suuntana Ruotsi. Tietopaketti liiketoiminnan aloittamiseen Ruotsissa. (2015)	Hyvä
https://www.svkk.fi/tietoa-venajasta/	Tietoa Venäjästä. Hyödyllistä ja ajankohtaista Venäjään ja Venäjän-kauppaan liittyvää tietoa.	Hyvä
 https://www.cbcprojects.eu/	CBC-projektien hakuportaali (Kolarctic, Karjala- sekä Kaakkois-Suomi -Venäjä -ohjelmat)	Hyvä

<p>www.kareliacbc.fi</p>	<p>Karelia CBC rahoituksen tiedot ja hakuohjeet</p>	<p>Hyvä</p>
<p> www.euregiokarelia.com</p>	<p>Suomen ja Venäjän rajalla sijaitseva yhteistyöalue. Jäsenalueita ovat Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnat Suomessa ja Karjalan tasavalta Venäjällä.</p>	<p>Hyvä</p>
<p> https://www.keep.eu</p>	<p>Interreg, Interreg IPA, CBC ja ENI CBC projektien hakuportaali (rahoituskanavia Suomen, Ruotsin ja Venäjän väliseen yhteistyöhön Barentsin alueella, Norja ei mukana)</p>	<p>Hyvä</p>
<p>Riveria Karelia-amk Itä-Suomen yliopisto KETI Business Joensuu LUKE Metsäkeskus EAKR ja ESR-hankkeet Suomessa 2020 asti (EURA 2014 tietokanta)</p>	<p>Käynnissä olevien projektien hakuportaalit (projektien kuvaukset ja tavoitteet, kestot, yhteyshenkilöt). Hakuja voi tehdä aihealueittain tai teemoittain, hakutoiminto vaihtelee per organisatio.</p>	<p>Hyvä</p>

http://www.paijat-hame.fi/etela-suomi-ja-kestava-arktinen-yhteistyö-konferenssin-esitykset-2/	Etelä-Suomi ja kestävä arktinen yhteistyö –konferenssi 12.10.2017 Lahti	Hyvä
http://www.technogrowth.fi/fi/BusinessForumEsitykset.html	TechnoGrowth-hankkeen järjestämä Pohjois-Savon Teknologiateollisuuden Business Forum - tilaisuus 24.8.2017 Kuopio, etenkin, Bjorn Storvik, Storvik & Co Oy:n esitykset: Business opportunities for technology industry in the Barents area ja Report of the business opportunities in the Barents area	Hyvä
 https://www.businessoulu.com/fi/media/tilaajuuutiskirje.html	Business Oulun uutiskirje, mm. ajankohtaiset tiedot tarjous/hankintapyyntöihin	Hyvä
 https://www.uarctic.org/	Arktinen yliopisto (UARctic) on yliopistojen, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja muiden organisaatioiden yhteistyöverkosto, joka harjoittaa koulutusta ja tutkimusta pohjoisessa ja sen ympäristössä.	Hyvä
http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160246	Barentsin alue muuttuu – miten Suomi sopeutuu? Valtioneuvoston kanslia (2017). Hakusanat: ilmastonmuutos,	Hyvä

	globalisaatio, sopeutuminen, Barentsin alue, Suomi	
https://www.discoverbarents.com/	Kajaanin puheenjohtajuuskauden aikana (2015-2017) aloitettu valokuvakilpailu, vuosittain eri teemoilla. Pääpalkinto 1000 euroa (2019).	Hyvä

Kuva 8. Discover Barents –valokuvakilpailun 2019 valokuvia. Kuvat: Vitaliy Novikov (Murmansk), Nikolay Gernet (Arkangel), Evgenia Kadyrova (Lanabukt, Norway)

2.2 Barents- yhteistyö (lähde: Kainuun liitto)

Barentsin yhteistyötä Suomen, Ruotsin, Norjan ja Luoteis-Venäjän kesken toteutetaan sekä valtioiden tasolla ministeriöiden kesken että aluetasolla aluehallintojen kesken. Barentsin alueen yhteistyötä harjoitetaan useassa eri käytännön muodossa, tavoitteena tukea ja edistää alueen vakaata ja kestäväää kehitystä ja yhteistyötä aluetasolla. Barents-yhteistyö tuo alueellisen ja käytännönläheisen näkökulman laajempaan arktiseen yhteistyöhön ja tuo samanaikaisesti laajemman Barentsin alueen viitekehyksen alueelliseen kehittämiseen.

Barentsin yhteistyöalueen muodostavat 14 maakuntaa, lääniä tai vastaavaa pohjoista aluetta Norjassa, Ruotsissa, Suomessa ja Venäjällä. Suomesta jäsenalueita ovat Pohjois-Pohjanmaan, Lapin, Kainuun ja Pohjois-Karjalan maakunnat. Yhteistyön puheenjohtajuus kiertää neljän mukana olevan maan kesken kahden vuoden kausissa.

Valtiotason yhteistyö (Barents Euro-Arctic Council eli BEAC) perustuu valtioiden välisiin sopimuksiin. Barentsin alueella sijaitsevien maiden lisäksi yhteistyöhön osallistuvat myös Islanti, Tanska ja EU, jotka ovat edustettuina kokouksissa. Käytännönläheistä Barentsin alueyhteistyötä tehdään Suomen, Ruotsin, Norjan ja Luoteis-Venäjän pohjoisimpien alueiden kesken Barentsin alueneuvostossa (BRC), aluekomiteassa (RC) ja alueellisissa työryhmissä (RWG). Alueneuvosto maakuntatason yhteistyölle.

Barentsin alueelle on hyväksytty ohjelma vuosiksi 2019 – 2023: https://www.barentsinfo.fi/beac/docs/Barents_program_2019-2023_adopted_24_May_2018.pdf

2.2.1 Pohjois-Karjalan edustajat Barentsin työryhmissä 2019–2020

Työryhmä	Edustaja	Työnantaja
Alueellinen ympäristötyöryhmä	Jukka Nykänen	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Alueellinen liikenteen ja logistiikan työryhmä	Jyrki Suorsa	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Alueellinen investointien ja talousyhteistyön työryhmä	Ekaterina Miettinen	Business Joensuu Oy
Yhdistetty kulttuuriryhmä	Hanna Susitaival	Taiteen edistämiskeskus
Yhdistetty koulutuksen ja tutkimuksen työryhmä	Eira Varis	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Yhdistetty terveyden ja sosiaaliasioiden työryhmä	Tuula Kääriäinen	Itä-Suomen aluehallintovirasto
Yhdistetty matkailutyöryhmä	Pekka Huovinen	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Yhdistetty nuorisotyöryhmä	Tiina Moisala	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Barentsin alueellinen nuorisoneuvosto	Jere Juntunen	Joensuun normaalikoulun lukio
Taloustyöryhmä/Barentsin metsäsektorin verkosto	Pasi Poikonen	Luonnonvarakeskus

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton yhteyshenkilö Barents-asioihin: Timo Leinonen, yhteyspäällikkö, +358 50 4631424, timo.leinonen@pohjois-karjala.fi.

Kansainvälistymiseen ja Venäjä-yhteistyöhön liittyvät työryhmät ja niiden puheenjohtajat (tilanne huhtikuu 2019):

- Pokat 2021 -maakuntaohjelman Venäjä-ryhmä, pj. Sinikka Musikka, Kitee; yhteyshenkilö maakuntaliitossa Timo Leinonen
- Pohjois-Karjalan kauppakamarin Venäjä-jaos, pj. Pekka Nuutinen
- Pokat 2021 -maakuntaohjelman kansainvälisyys-työryhmä, pj. Liisa Timonen, Karelia-amk; yhteyshenkilö maakuntaliitossa Pia Pitkänen
- Pohjois-Karjalan Kansainvälisyys-valiokunta, pj. Veli-Pekka Leppänen, Nanocomp

[Pohjois-Karjalan maakuntaliiton POKAT-asiantuntijaryhmät](#) (POKAT 2021 -ohjelman ryhmät toimivat kahdella tasolla: teemaryhminä ja asiantuntijaryhminä)

3 POHJOIS-KARJALAN VIENTIVETURIT BARENTSIN ALUEELLE

Seuraavien kappaleiden sisällöt on koottu POKAT 2021 -maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmasta 2019–2020, [linkki](#).

3.1 Metsäbiotalous

Metsäbiotalouden, uusiutuvan energian tuotannon sekä cleantech-ratkaisujen merkitys korostuu globaaliin ilmastomuutokseen vastaamisessa. Pohjois-Karjalan kunnianhimoisia ilmasto- ja energiatarpeita viedään eteenpäin alueen omien vahvuuksien pohjalta. Uusia biotuotteita sekä vähähiilistä teknologiaa ja sovelluksia pilotoidaan ja otetaan käyttöön julkisen sektorin toimiessa edelläkävijänä. Kiertotalouden toimintamallien omaksuminen, kuten erilaisten sivuvirtojen ja kierrätysmateriaalien hyödyntäminen tukevat kestävä metsäbiotaloutta maakunnassa. Mahdollisuudet Pohjois-Karjalan menestymiselle löytyvät metsäalan, teknologiateollisuuden ja fotonikan rajapinnoilta, teollisista symbiooseista ja innovaatiotoiminnasta.

Kuva 9. Pohjois-Karjalan metsäbiotalouden osaamisalat. Kuva: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.

3.2 Teknologiateollisuus

Pohjois-Karjalan teknologiateollisuudessa kansainvälinen kauppa ja liiketoiminta ovat merkittävässä roolissa, yli puolet alan liikevaihdosta (noin 1,2 mrd. €) tulee vientitoiminnan kautta. Perinteisesti vahvimpia aloja ovat olleet koneiden ja laitteiden valmistus sekä metallituotteiden valmistus. Maakunnan kokonaisviennistä 44 % tulee teknologiateollisuuden kautta, joten alaa voidaan oikeutetusti kutsua yhdeksi maakunnan kivijaloista.

3.3 Kivenjalostus ja kaivannaistoiminta

Kaivannaisalan osaamiskärjet sekä tutkimus- ja innovaativahvuudet erityisesti mineralogisen prosessoinnin ja analytiikan sekä biopohjaisten kaivannaisten osalta ovat niin korkealla tasolla, että ne on sisällytetty osaksi POKAT-ohjelman älykkään erikoistumisen valintoja. Kiinnostuksen kohteena on kaivosteollisuuden uuden tulemisen myötä myös suomalaisten kaivosten ja niiden liitännäisalojen historia tulevien ratkaisujen perustaksi. Pohjois-Karjala on mineraalivarojensa ja kaivosperinteensä vuoksi haluttu kumppani kansainvälisissä tutkimus- ja suunnitteluhankkeissa.

Kuva 10. [Riveria](#) ammatti-instituutti Pohjois-Karjalassa on yksi Suomen kärkioppilaitoksia kaivosalalla. Koulutusta tarjotaan louhintaan ja rikastukseen, kaluston kunnossapitoon, huoltoon ja tuotannon käynnissä pitoon sekä automaatioon ja prosessinohjaukseen liittyviin tehtäviin. Kuvat: Riveria.

3.4 Matkailu

Matkailuelinkeino jatkaa kasvuaan maailmaanlaajuisesti ja sen kehitysnäkyvät ovat lupaavat myös Suomessa, jossa kansainväliset yöpymiset ovat nousseet ennätyslukemiin viime vuosien aikana. Pohjois-Karjalalla on mahdollisuus hyötyä tästä nosteesta, sillä alueen matkailuvaltit vastaavat hyvin matkailun globaaleja trendejä. Muun muassa puhdas luonto, karjalainen kulttuuri ja turvallisuus ovat elementtejä, joita niin kotimaiset kuin ulkomaalaiset matkailijat arvostavat.

Maakunnan matkailuelinkeinon kasvu edellyttää investointeja ja toimenpiteitä, joilla voidaan vahvistaa matkailukohteen kilpailukykyä ja matkailuyritysten toimintaedellytyksiä. Erityisesti majoituskapasiteettia kasvattaville ja matkailun infrastruktuuria kehittäville investoinneille on tarvetta. Maakunnan vetovoimaisuutta lisätään myös tapahtumamatkailun kautta. Maakunnan imagoa osaavana tapahtuma-alueena hyödynnetään houkuteltaessa alueelle liikuntaan, kulttuuriin ja hyvinvointiin liittyviä merkittäviä tapahtumia.

3.5 Ruoka

Pohjois-Karjala on vahva elintarvikemaakunta, joka tunnetaan myös perinteikkäästä ruokakulttuurista. Maakuntamme on valtakunnan kärkitasoa erityisesti luomutuotannossa. Pohjois-Karjalan peltopinta-ala vuonna 2017 oli noin 82 000 hehtaaria, josta luomutuotannossa oli neljäsosa eli noin 21 000 hehtaaria. Vastaava luomu- % on valtakunnallisesti vain 11 %. Tulevaisuudessa valveutuneet kuluttajat vaativat puhdasta, alkuperältään jäljiteltävissä olevaa luomusertifioitua ruokaa. Terveysvaikutteisten elintarvikkeiden kaupallisen potentiaalın hyödyntäminen korostuu ravinnon tuotannossa niin pelloilla kuin metsissä. Perinteisen peltoviljelyn ohella Pohjois-Karjalalla on hyvät edellytykset profiloitua elintarvikkeiden luomutuotannossa metsien terveystvaikutteisten elintarvikkeiden puoliviljelyyn. Esimerkkejä metsien puoliviljelystä ovat sienet, villiyrtilit, hunaja ja marjat.

Kuva 11. Ilomantsilaisen Nordic Premium Beverages –tislauamon Arctic Blue Gin on hyvä esimerkki menestyksekkäästä tuotteesta, joka saa alkunsa Pohjois-Karjalan puhtaista raaka-aineista. Oikeassa kuvassa markkinointipäällikkö Arttu Taponen Northern Potential in the Barents Region –tapahtumassa 14.2.2019 (Joensuu). Vasen kuva: Alko. Oikea kuva: Jyri Keronen.

4 YHTEENVETO

Barentsin alueella on paljon hyödyntämätöntä liiketoimintapotentiaalia. Pitkien välimatkojen, ainutlaatuisen ympäristön, monimuotoisten kansojen ja korkean koulutuksen alueena Barentsin toimijoilla on helppo kontaktoida toisiaan ja tehdä yhteistyötä, koska alueita yhdistävät samat haasteet ja mahdollisuudet. Aktiivisia ja hyödyllisiä verkostoja on paljon, mm. alueen Kauppakamarit auttavat mielellään löytämään yhteistyökumppaneita. Barentsin alueen yhteistyöhön on myös useita hyviä rahoituslähteitä. Koulutukseen ja tutkimukseen panostetaan etenkin kestävän kehityksen näkökulmasta.

Alueella järjestetään useita hyviä tapahtumia ja messuja ja niitä pidetään edelleen tärkeänä verkostoitumisen kannalta. Aktiivista investointi- ja kehittämistyötä tehdään eri puolilla Barentsin aluetta. Suomesta Lappi ja Pohjois-Pohjanmaa ovat olleet aktiivisimpia toimijoita Barentsin alueella, mikä on luonnollista maantieteellisenkin sijainnin kannalta. Pohjois-Norja on erittäin aktiivinen toimija Luoteis-Venäjällä. B2B Business to Barents –hankkeen myötä esitelty Pohjois-Karjala otetaan uutena alueena hyvin vastaan täydentämään yhteistyökumppanuuksia, ja yrityksillä on helppo liittyä olemassaoleviin verkostoihin.

Valtioneuvoston kanslian 2017 julkaistussa raportissa “Barentsin alue muuttuu – miten Suomi sopeutuu?” todetaan, että Barentsin alue on erityinen arktinen alue: teollisesti ja infrastruktuuriltaan kehittynyt, suhteellisen tiheästi asuttu sekä monikulttuurinen verrattuna muihin arktisiin alueisiin. Arktista aluetta on kutsuttu maailman ilmaston jäähdyttäjäksi ja mm. nokipölyn eli mustan hiilen päästöjen vähentäminen on ollut Suomen valtiojohtoon päätavoitteita. Valtaosa mustasta hiilestä laskeutuu arktiselle alueelle Aasiasta, USA:sta ja Venäjältä. Barentsin alueella toimiminen on hyvä alusta laajempaan arktiseen yhteistyöhön ja yritysten innovaatioiden myyntiin. Barentsin alueella on useita innovaatiokeskittymiä, joissa suomalaisten yritysten on hyvä olla aktiivisesti mukana ja etsiä uusia liikekumppanuuksia.

LÄHTEET:

<http://www.barentsinfo.org/>

<https://www.wikipedia.org>

<https://ec.europa.eu/eures/>

<https://www.barentscooperation.org/en>

<https://www.kainuunliitto.fi/barents-cooperation>

<http://www.regionfakta.com>

<https://arcticcenter.no/en/>

<https://www.nfk.no/om-nordland-fylkeskommune/om-nordland/in-english/>

http://www.eacc.fi/member_chambers.html

<http://www.largestcompanies.fi/>

<http://www.pohjois-karjala.fi/documents/33565/761585/POKAT+2021+-maakuntaohjelman+toimeenpanosuunnitelma+2019+-+2020.pdf/371445bf-456a-7d92-9782-3c6a08cf91bb>

Sähköposti- ja puhelinhaastattelut Barentsin alueella (kauppakamarit, maakuntaliitot, talousministeriöt)

Erityiskiitos lähdemateriaalin toimittamisesta: Timo Leinonen, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto